

Zaaknummer : 01162756
Ons Kenmerk : ODH1695250
Datum : 15-06-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 12 februari 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens het Hoogheemraadschap van Rijnland. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk verstoren van de noordse woelmuis (*Alexandromys oeconomicus arenicola*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de noordse woelmuis (*Alexandromys oeconomicus arenicola*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het herinrichten en versterken van een dijk, gelegen aan de Veender- en Lijkerpolder te Rijpwetering. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 1 juli 2026 tot en met 1 maart 2031.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan het Hoogheemraadschap van Rijnland;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking tot en met 1 maart 2031.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I. Locatie waargenomen noordse woelmuis, rosse woelmuis en veldmuis
- II. Aangetast leefgebied noordse woelmuis
- III. Locaties compenserende maatregel

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
  - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
  - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Veender- en Lijkerpolder' van 2 februari 2026 en de gegevens 'Reactie op verzoek aanvullende informatie aanvraag Veender- en Lijkerpolder' van 10 april 2026.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
  - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
  - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);

---

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
  - e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
  - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
  - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
  - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 12 februari 2026 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag is ingediend namens het Hoogheemraadschap van Rijnland. De aanvraag betreft het herinrichten en versterken van een dijk, gelegen aan de Veender- en Lijkerpolder te Rijpwetering met DSO-nummer 20260212 00766. De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 juli 2026 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 maart 2031. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 1 juli 2026 tot en met 1 maart 2031.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Natuurtoets DVL-polder, Antea Group, 17 juni 2025 (ODH1668789);
- Dijkversterking Veender- en Lijkerpolder. VO-rapportage, Antea Group, 25 juli 2025 (ODH1668786);
- Ecologisch nader onderzoek Veender- en Lijkerpolder, Antea Group, 27 november 2025 (ODH1668782);
- Activiteitenplan Veender- en Lijkerpolder, Antea Group, 2 februari 2026 (ODH1668772);
- Voorlopig ontwerp Dwarsprofielen, Antea Group, tekeningnummer: 0495013.100-DP-1-0101, 26 maart 2025 (ODH1668775);
- Voorlopig ontwerp Nieuwe situatie, Antea Group, tekeningnummer: 0495013.100-S-1-0101, 26 maart 2025 (ODH1668791);
- Voorlopig ontwerp Nieuwe situatie, Antea Group, tekeningnummer: 0495013.100-S-1-0102, 26 maart 2025 (ODH1668779);
- Voorlopig ontwerp Nieuwe situatie, Antea Group, tekeningnummer: 0495013.100-S-1-0103, 26 maart 2025 (ODH1668777);
- Directe aantasting leefgebied 1.png, Antea Group (ODH1734284);
- Directe aantasting leefgebied 2.png, Antea Group (ODH1734280);
- Toetsrapport Drooggemaakte Veender- en Lijkerpolder, Grontmij Nederland B.V., T&M-1028618, 8 april 2011 (ODH1734277);
- 260410_0495013 - Reactie om aanvullende informatie aanvraag Veender- en Lijkerpolder, Antea Group, 10 april 2026 (ODH1734290);
- Het verzoek, DSO-nummer: 20260212 00766 000, 12 februari 2026 (ODH1668793).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 20 februari 2026 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is de procedure op 13 maart 2026 opgeschort en is verzocht de ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 10 april 2026 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen en is de procedure hervat.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Gelet op het feit dat binnen vier weken verblijfplaatsen vernietigd kunnen worden op grond van deze omgevingsvergunning, zijn wij van mening dat artikel 16.79, tweede lid, van de Ow van toepassing is. Daarom bepalen wij dat de omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken vanaf de dag van bekendmaking of terinzagelegging.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de noordse woelmuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een prioritaire endemische soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De noordse woelmuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning.

Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de noordse woelmuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de noordse woelmuis.

Op grond van artikel 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Het Hoogheemraadschap van Rijnland is voornemens om gedurende zes maanden werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen in de Veender- en Lijkerpolder te Rijpwetering. Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- het dempen en verleggen van een sloot;
- het omzetten van beheertype van struweel naar rietland door het kappen van bomen en verwijderen van vegetatie;
- het uitvoeren van graafwerkzaamheden buitendijks;
- het frezen, ophogen, aanvullen en inzaaien van een dijk.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2025 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2025 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de noordse woelmuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Noordse woelmuis (2017). Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de noordse woelmuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De noordse woelmuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is één exemplaar van de noordse woelmuis aangetroffen. Daarmee kan worden aangenomen dat het buitendijkse noordoostelijke deel van het plangebied leefgebied is van de noordse woelmuis. De exacte locaties van de waarneming en het leefgebied zijn weergegeven in appendix I. Met de geplande werkzaamheden gaat een deel van het leefgebied met mogelijke verblijfplaatsen tijdelijk verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

Het belang van de voorgenomen werkzaamheden is in de aanvraag toegelicht in het document Activiteitenplan Veender- en Lijkerpolder en ter onderbouwing is bij de aanvraag de Voorlopig Ontwerp-Rapportage 'Dijkversterking Veender- en Lijkerpolder' en het toetsingsrapport 'Toetsrapport Drooggemaakte Veender- en Lijkerpolder' aangeleverd.

Samengevat gaat het om het volgende: Het betreffende dijktraject voldoet niet aan gestelde veiligheidseisen en is afgekeurd op de faalmechanismen 'hoogte' en 'stabiliteit binnenwaarts'. Voldoende sterke dijken zijn van belang om de openbare veiligheid te garanderen. Door de voorgenomen activiteit kunnen verblijfplaatsen van de noordse woelmuis vernietigd worden. Gezien de oppervlakte en ligging van dit deel van het leefgebied ten opzichte van het hele leefgebied betreft het een geringe impact.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belang voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de noordse woelmuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Door werkzaamheden voor het verbeteren van een dijk verdwijnt leefgebied van de noordse woelmuis tijdelijk en worden potentiële verblijfplaatsen vernietigd. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van versterkingswerkzaamheden aan een bestaande dijk.

Inrichting en werkzaamheden

Er zijn verschillende alternatieven overwogen voor de versterking van het dijktraject. De uitvoering van deze varianten heeft geen wezenlijk verschillend effect op het leefgebied van de noordse woelmuis. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de noordse woelmuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de noordse woelmuis. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soort te verminderen.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de noordse woelmuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

In Nederland bestaan vijf populaties van de noordse woelmuis die van elkaar geïsoleerd zijn. Naast het veenweidegebied Holland-Utrecht zijn er populaties in het Deltagebied, Noord-Holland, Friesland en Texel. De populatietrend over de afgelopen decennia is negatief. De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig. Het is niet bekend of de populatie in het veenweidegebied van Holland afwijkt van de landelijke trend.

De noordse woelmuis komt breder voor op de verschillende eilanden in de Kagerplassen. Ook hiervan is onbekend of de trend afwijkt van de landelijke trend. Het uitgevoerde onderzoek geeft weinig inzicht in de lokale populatiegrootte. Als gevolg van de werkzaamheden gaat 1.050 m² leefgebied met potentiële verblijfplaatsen van de noordse woelmuis voor de duur van circa zes maanden verloren. Het gehele geschikte leefgebied in de Veender- en Lijkerpolder is ruim 9.000 m². Binnen dit gebied zijn waarnemingen gedaan van rosse woelmuis en veldmuis (Appendix I). Wegens hun concurrentiekracht vormen deze soorten een bedreiging voor de noordse woelmuis. Enkel in natte gebieden met dichte, ruige vegetatie is de noordse woelmuis in staat de concurrentieslag te winnen. Na de tijdelijke ingreep wordt het plangebied deels in oude staat teruggebracht en deels geoptimaliseerd voor noordse woelmuis met een nat gebied met dichte ruige vegetatie. Er worden maatregelen genomen om het leefgebied voor noordse woelmuis te verbeteren.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de noordse woelmuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan Veender- en Lijkerpolder' van 2 februari 2026 en de 'Reactie om aanvullende informatie aanvraag Veender- en Lijkerpolder' van 10 april 2026.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij voldoende. Hieronder lichten wij de maatregelen toe.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat ongeveer een tiende deel van het leefgebied met daarin mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van de noordse woelmuis tijdelijk verloren. In oktober wordt het plangebied ongeschikt gemaakt door het stapvoets in de richting van het geschikte leefgebied kort te maaien. Dit is buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van april tot en met september en buiten de kwetsbare winterrustperiode van november tot en met maart. Hierdoor worden dieren in staat gesteld in veilige richting te vluchten. Door de maaihoogte te beperken tot 10 centimeter wordt het doden van individuen door maaiwerkzaamheden voorkomen. Het maaisel wordt gebruikt om gras-/riethopen te vormen op de hogere buitendijkse delen die als refugia kunnen fungeren tijdens de werkzaamheden. Door deze activiteiten zullen de dieren wegvluchten en het gebied waarin werkzaamheden plaatsvinden niet gebruiken voor verblijfplaatsen en winterrustverblijven. Hiermee wordt het doden van individuen door de werkzaamheden voorkomen. Het aan te tasten gebied en het overblijvende gebied is weergegeven in Appendix II. In augustus wordt in het leefgebied circa 1.300 m² struweel verwijderd, waardoor het gebied geschikter wordt voor de noordse woelmuis. Daarbij wordt het beheertype gewijzigd naar rietland, zodat dit door regulier beheer permanent onderhouden en in stand gehouden wordt. Na het uitvoeren van de dijkversterking wordt het talud opnieuw ingezaaid waardoor naast het nieuwe, voor noordse woelmuis optimalere, rietland ook vergelijkbaar leefgebied als in de beginsituatie terugkomt. Daardoor is er uiteindelijk geen afname van leefgebied in oppervlakte en een toename van kwaliteit van het leefgebied.

Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor het leefgebied dat tijdelijk verloren gaat.

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie van de noordse woelmuis. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de noordse woelmuis.

Samenhangende besluiten

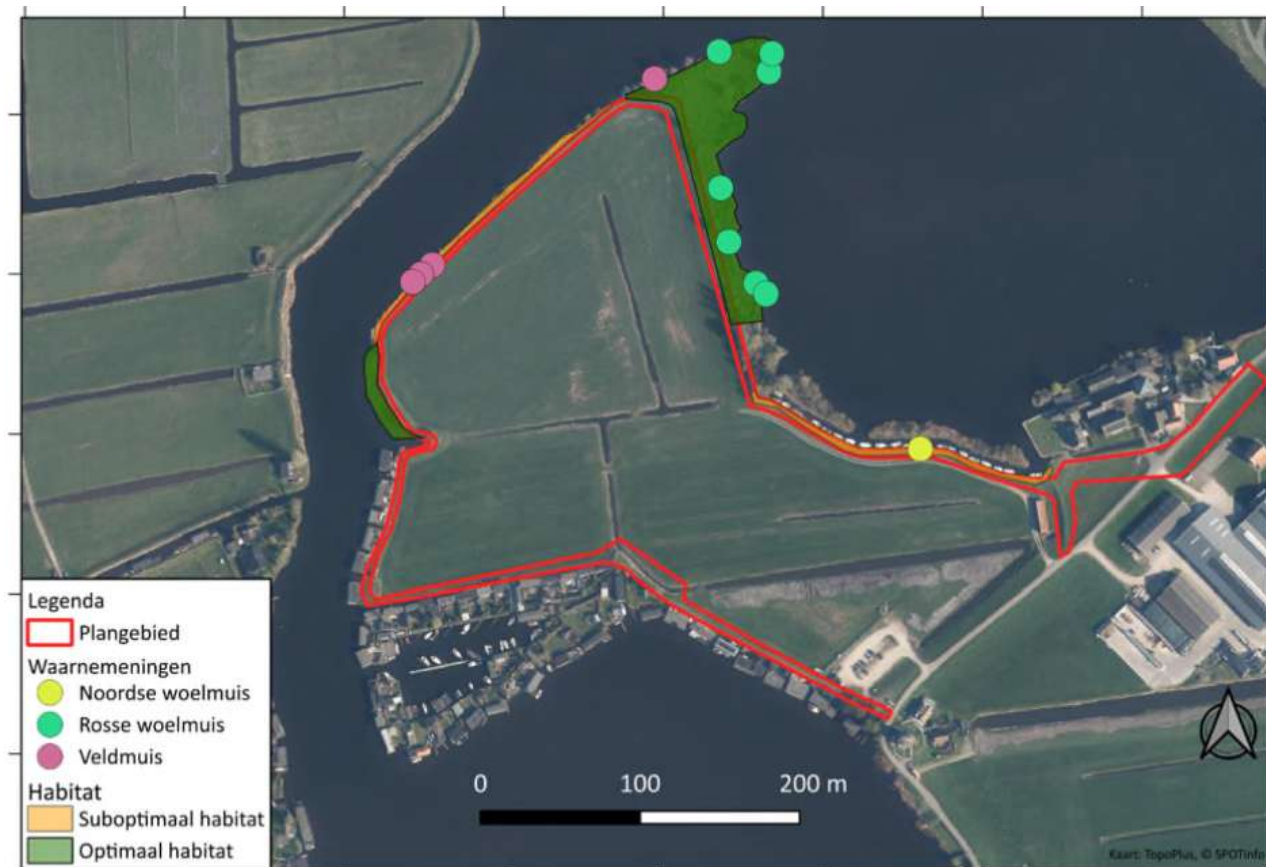
Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de noordse woelmuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking vanaf de dag waarop vier weken verstreken zijn na de dag van bekendmaking en is geldig tot en met 1 maart 2031.

Appendix I – Locatie waargenomen noordse woelmuis, rosse woelmuis en veldmuis

Locatie van de aangetroffen noordse woelmuis en leefgebied (Antea Group, 2025).

Appendix II - Aangetast leefgebied noordse woelmuis

Figuur 1. Leefgebied van noordse woelmuis (dat wordt aangetast).

Aan te tasten en onaantast habitat van de noordse woelmuis (Antea Group, 2026).

Appendix III – Locaties compenserende maatregel

Locaties te verwijderen struweel en ontwikkeling nat rietland (rood) voor de noordse woelmuis (Antea Group, 2026).